

26

MAI
2025

P H P K

Ood pühendusega Paide Hammerbecki Põhikooli 7. lennule

*Ood noorusele, mis tiibu sirutab,
kus unistused kõrgel horisondis
virvendavad.*

*Sa sammud nüüd ajas,
kus minevik jääb selja taha –
esimesed peatükid kirjutatud,
uued ootavad ees.*

*Silmad täis sära, süda täis tuld,
õlad kannavad tarkust,
mille aastad on andnud.
Tundidest, kontrolltöödest,
sõprade naerust
on saanud vundament,
mille abil edasi ehitada.*

*Kes sa oled nüüd? Rohkem kui eile.
Kes sa oled homme?
See, kelleks otsustad saada.
Su ees on maailm,
millele alles kujundad oma jälje –
kindla käega, avatud meelega,
sest sinus on jõud.*

*Me tähistame sind –
sinu visadust, su samme, su kasvu.
Iga lõpp on algus.
Iga tänane on homse võimalus.*

*Astugu sa julgelt järgmisse peatükki –
sest kõik suur algab väikestest
sammudest.
Ja sina oled valmis.*

M. Raudsepp

Usutlesime 9. klassi õpilasi

Mida võiks meie koolis muuta?

Elis Pärn: Sööki.

Keitlin Int: Kiusamist võiks vähem olla, samuti kodutöid.

Ann Marii Saar: 8.–9. klassid võiksid poes käia, kui lapsevanem lubab. Koolitoit on tõesti väga halb vahel.

Leene Martoja: Kool võiks alata kell 8:30. Õpetajad võiksid algklassse ning teisi õpilasi saata nii teisi- kui ka neljapäeviti tantsu- ja mänguvahetundidesse. Koolimaja peal võiks olla rohkem kohti, kus istuda. Panna koridoridesse kotttoole, taimi, et kooli õhkkond oleks kodusem.

Kaspar Pettai: Kool võiks rohkem üritusi või õppekäike korraldada.

Kelli Ivask: Söögivahetund võiks olla pikem ja hommikul võiks kool hiljem alata.

Robin Peetsalu: Meie koolis võiks olla parem toit, mis on mitmekesisem ja maitsvam.

Milline kooliüritus sulle kõige enam meeldis? Miks?

Elis Pärn: Kõige enam meeldis võimlemispidu, sest siis saime klassiga toredalt aega viita.

Ingeri Jalakas: Mulle meeldis võimlemispidu, sest selleks ettevalmistumine oli lõbus.

9.a klass. Foto: M. Raudsepp

Janely Vilbu: Jõulupidu, see oli hästi organiseeritud ja tegevusterohke.

Sten Krull: Saksamaa reis, sest seal sai käidud maailma suurimas veepargis.

Kelly Kalda: Tantsupidu, sest tantsud olid head ja lõbusad.

Marilin Maasikas: Võimlemispidu, sest tore on vaadata teiste klasside etendusi ja ise osaleda.

Millised kolm soovitusist annaksid õpilastele?

Lisanna Pikas: Tee kohe tegemata tööd ära, kuula tunnis ja planeeri oma aega.

Ingeri Jalakas: Minu soovitus on asjad kiiresti ära vastata, hinded korras hoida ja nautida kõike, mis võimalik.

Leene Martoja: Tehke oma asjad varem ära. Nagu vanasõnagi ütleb, mida varem, seda parem. Eksamiteks alustage vara õppimist, sest muidu ei jõua. Nii eesti keele kui ka teisteks eksamiteks õppimisel aitab kõige rohkem

kaasa eelmiste aastate eksamite läbitegemine. Palun saage õpetajatega hästi läbi, siis on endal kergem. Avaldage julgelt oma arvamust ning olge aktiivsed.

Mauris Hussar: Hakka eksamiks varem õppima, siis on sul rohkem aega õpitu kinnitamiseks ja oma vigade parandamiseks. Õpi sõpradega koos, nii saab teemadest paremini aru. Sa ei pea olema perfektne, kuid tee nii hästi, kui suudad.

Mia Vors: Kohe vasta oma asjad ära, kui on probleem õpetajaga, siis

räägi KOHE nendega ja kui teemast aru ei saa, siis küsi abi õpetajalt või kui kardad, siis küsi abi sõbralt või pinginaabrilt.

Reelika Arro: Planeerida oma aega, rääkida, kui millestki aru ei saa, olla julge.

Anni Karing: 1) Hästi õppida, muidu tulevikus ei saa head tööd. 2) Käia koolis ning varakult valmistuda eksamiteks. 3) Tegeleda rohkem kooli kui arvutimängudega, muidu kaob motivatsioon õppimiseks ning hinded muutuvad kehvaks.

Kaur Vilpu: Õpi palju, keskendu tundides, ära lase „tunde üle“.

Millise õpetaja õpetussõnad võtad ellu kaasa? Mis õpetus see on?

Ann Marii Saar: Kunagi omad vitsad karistavad. Sest kui sa jätab midagi väga hilja-peale, siis on halvasti.

Selina Rebane: M. Raudsepp: „Tule ja räägi –koostöö!“

Kelli Ivask: Pirjo Aer: „Kui ei proovi, siis ei saagi teada.“

9.c klass. Foto: M. Raudsepp

Sten Krull: Kersti Kertsmik: „Kõik saab alati hullem olla”.

Kelly Kalda: Ei mäleta, mis õpetaja ütles, aga „Kui ei küsi, siis ei tea”.

Millised kolm soovitus annaksid õpetajatele?

Henri Hürden: 1. Rohkem aktiivseid tunde (nt liikumisega seotud). 2. Selgitage erinevatel viisidel, et kõik õpilased, kellel on raske, ka saaksid aru. 3. Rohkem huumorit!

Alandra Aasma: 1. Märgake rohkem õpilaste probleeme. 2. Nädalavahetusel peab õpetaja puhkama. 3. Ärge tehke nii palju töid.

Martha Marii Ivanov: Olge sama tublid ja head edasi, tehke tunnid huvitavaks ning jääge meid igatsema.

Emma Alexandra Dekhtyar: 1. Olge õpilastega mõistvam ja ärge tehke rohkem kui 2 tööd päevas (õpilasel pole vahet, kas see on õpikuga, suur või väike töö – töö on töö). 2. Kui õpilane ei saa teatud päeval vastamata tulla, võiks õpetaja muu võimaluse anda. 3. Ärge karjuge!

Marten Aron Lepik: Proovige mitte närvi minna õpilaste peale, olge õpilastega algusest peale ausad, suhelge õpilastega nagu semudega, mitte nagu kolleegidega.

Jonathan Alexander Dekhtyar: Austada õpilasi, mõni õpetaja peaks olema natuke rohkem kannatlikum, naeratama rohkem. Töödevaba nädal on super hea!

Rain Kinsiver: 1. Andke vähem kodutööd – kool on õppimiskoht, kodus peab laps puhkama, käima trennis, huvikoolis. 2. Oleksid paremad õpetajad – mõistvamad, sõbralikumad, sest kõik ei ole sama targad – erinevus on rikkus!

Lisanna Pikas: Olge rohkem õpilassõbralikud ja palun ärge jätke töid trimestri lõppu.

Mis on sinu lemmiktund ja miks?

Henri Hürden: Inglise keel, sest mu inglise keele õpetaja on tore.

Mia Vors: Vene keel, aga ainult siis, kui õpetaja räägib huvitavatest asjadest, mis on väga väga põnevad. Nt: Kas tulnukad on olemas? Elu pärast surma jne.

Oleksandr Shalar: Minu lemmik tund on matemaatika ja füüsika, sest just need võivad arendada õpilase loogilist mõtlemist ja laiendada teadmisi maailmast.

Sten Krull: Keemia ja bioloogia, sest Lorina on nii hea õpetaja.

Karlis Tabun: Kehaline kasvatus, sest mulle meeldib teha sporti.

Kelleks tahad tulevikus saada?

Meelia Neido: Spordipsühholoogiks või füsioterapeudiks.

Marii Pajula: Mina tahan saada psühholoogiks, sest see huvitab mind.

Kaspar Nurmsalu: IT-spetsialistiks, programmeerijaks või kaitseväge eriväelaseks.

Mauris Hussar: IT-spetsialistiks, sest mind huvitab arvutiga töötamine.

Anni Karing: Tahan tulevikus saada kohviku või restorani omanikuks, sest mulle meeldib kokata ja erinevaid retsepte katsetada.

Kristel Tamm: Modelleks, sest see on amet, mida olen kogu aeg tahtnud teha.

Mairon Kuik: Ma tahan tulevikus saada inseneriks.

Daryna Kharuk: Tulevikus tahan saada arstiks, sest soovin inimesi aidata.

Kas eksameid on vaja? Kuidas võiks sinu arvates õpilaste teadmisi põhikoolis kokku võtta?

Rasmus Eelsaar: Eksamid on perfektsed teadmiste kontrollimiseks.

Marii Pajula: Minu arvates on mingit versiooni eksamitest vaja, aga mitte sellisel kujul nagu praegu.

Reelika Arro: Arvan, et eksameid poleks vaja. Võiks teha nii, et igas aines tehakse aasta lõpus kokkuvõttev töö.

Emma Alexandra Dekhtyar: Arvan, et eksameid on vaja ja see on hea viis, kuidas teadmisi kokku võtta.

Mairon Kuik: Ja, eksameid on vaja. Minu arvates võiks eksamiga õpilaste teadmisi põhikoolis kokku võtta.

9.b klass. Foto: M. Raudsepp

Oskar Lill: Eksameid on vaja, sest see näitab palju on keegi tundides kaasa teinud.

Jonathan Alexander Dekhtyar: Arvan, et ei ole vaja. Võiks lihtsalt võtta aasta keskmise hinde.

Rain Kinsiver: Eksameid oleks vaja teha nii, et see ei oleks pingeline ja ei tekiks stressi. See tulemus, mis õpilane saab, ongi tulemus, mitte, et peab tegema järeleksami.

Kas sulle meeldiks hinne või protsent? Miks?

Kaspar Kurim: Protsent on õpilassõbralikum ja tulemus on täpsem.

Alandra Aasma: Protsent, kuna see ei riku ära õpilase motivatsiooni ja õppimistahet. Ja on vahe, kas 50% on hinne „3“ või 74% on hinne „3“.

Kaspar Nurmsalu: Hindes, kuna siis pole vahet kas saad 100% või 90%.

Grete Marie Olde: Hinne, see paneb mind rohkem pingutama.

Kaur Vilpuu: Protsent, sest see on õpilassõbralikum.

Marko Leotoots: Hindes, sest see annab lihtsama ülevaate ja on ilusam silmale vaadata.

Mida uut õppisid iseõppepäevast? Too näiteid.

Kaspar Kurim: Ei õppinud midagi.

Martha Marii Ivanov: Ei õppinud midagi väga uut. Lihtsalt sai õues ilusat ilma nautida ja pildistada.

Robin Peetsalu: Mina ei õppinud iseõppepäevast mitte midagi ning arvan, et need on lihtsalt puhkepäevad lastele.

Kelly Kalda: Söögitegemist, uusi füüsilisi harjutusi.

Karlis Tabun: Valmistusin eksamiteks ja õppisin inglise keelt.

Marilin Maasikas: Ajaplaneerimist, iseseisvust ning tähtaegadest kinnipidamist.

Kui oleksid direktor, siis millised kaks asja sa koolis muudaksid?

Oleksandr Shalar: Esimene asi, mida mina muudaksin, oleks kooliõpilaste riietus, sest kool on eelkõige ametlik õppeasutus ning riided peavad olema vastavad. Ja teiseks vähendaksin vahetundide aega, et õpilased saaksid varem koju.

Marten Aron Lepik: Koolitoitu (see ei ole tihti maitsev), rohkem õppekäike nt ekskursioonid jne.

Rhea Silvia Roosmäe: Esiteks soovitaksin rohkematel õpetajatel toetavamad olla ja teiseks korraldaksin veel erinevaid üritusi, mis õpilastele meeldivad.

Kelly Kalda: 1) Rohkem kohti, kus õpilased saavad mugavalt olla vahetundides. 2) Rohkem õuesõpet.

Rasmus Eelsaar: Lubaksin õpilastel poes käia ja teeksin pikemad vahetunnid.

Karlis Tabun: Koolitoit peaks parem olema ja ehitaksin kooliõue kasvuhoone.

Millist koolitoitu jääd igatsema?

Kristel Tamm: Makaronid ja kaste, see oli kõige parem.

Janely Vilbu: Koorene lõhepasta, sellel päeval käisin alati söömas.

Grete Marie Olde: Kalasupp, kodus ei tehta ja koolis on see päris normaalne.

Sten Krull: Mannaputru pikapäevarühmas ja makarone hakklihastmega.

Kelly Kalda: Kalasuppi ja kakaomagustoitu.

Kaspar Ehasalu: Makarone.

Enriko Peilman: Lõhepastat.

Kes on sinu lemmikõpetaja ja miks?

Enriko Peilman: Maris Raudsepp, sest ta muudab tunni huvitavaks ja põnevaks, rääkides elust ning toob alati huvitavaid näiteid. Ta on sõbralik ja alati vastutulelik.

Kaspar Pettai: Minu lemmikõpetaja on Pirjo Aer, sest ta on minu klassijuhataja ja on alati valmis mind vajadusel abistama.

Oskar Lill: Minu lemmikõpetaja on Maris Raudsepp, sest ta oskab väga hästi õpetada ja on väga tore ja lahke.

Daryna Kharuk: Minu lemmikõpetaja on Lorina Kukk, sest ma saan seda õpetajat tõesti usaldada, ta aitab alati kõiki õpilasi.

Rhea Silvia Roosmäe: Pirjo, Kristi, Maris ja Ele nende toetavuse pärast ning Ahto Mäeots ta huumori poolest.

Sten Krull: Lorina Kukk, sest ta ei karju, vaid on vaikselt ja oskab hästi oma ainet lahti seletada.

Karlis Tabun: Lorina Kukk on omamoodi lahe sell.

Mida arvavad õpilased koolipäeva algusaja muutumisest?

Hiljuti on väga aktuaalseks teemaks koolipäeva alguse nihkumine kella kaheksalt kella üheksale. Seda põhjendatakse näiteks laste käitumise, vaimse tervise ja õpitulemuste parandamisega. Kuid mida arvavad sellisest muudatusest õpilased ise?

Koostasin küsitluse, et uurida, mida arvavad kaheksanda klassi õpilased koolipäeva hilisemast algamisest. Küsimustikus said õpilased valida, milline aeg on parim ja sooviti, et nad ka enda arvamust põhjendaksid. Kokku vastas küsimustele sada õpilast.

Sajast õpilasest kolmkümmend neli (34%) arvasid, et koolipäev võiks jätkuvalt alata kell kaheksa. Enamus neist tõid välja, et kui koolipäev algab varem, siis saab ka varem koju. See on vastanute arvates parem, sest nii ei veni koolipäev liiga pikaks. Lisaks tooks see ilmselgelt kaasa huviringide ja trennide hilisemaks nihkumise. Lisati ka, et transporti oleks keeruline planeerida. Lapsevanemad lähevad enamasti tööle kella kaheksaks, mis läheb praeguse kooli algusajaga hästi kokku – lapsevanem saab tööle minnes ka lapse kooli viia. Kaugemalt tulijatel on raskem oma bussiaegu planeerida ning eelistaksid jätta kooli algusaja samaks. Õpilaste poolt toodi välja, et hommikul on lapse pea koostöövõimelisem ja püsib kauem värskena. See toob noorukile paremaid õpitulemusi. Vastustes oli olulise tegurina välja toodud ka rutiin – õpilastel on kindel ärka-

miseaeg ja päevaplaan ning nad on harjunud, et koolipäevad on sama pikad nagu olnud on.

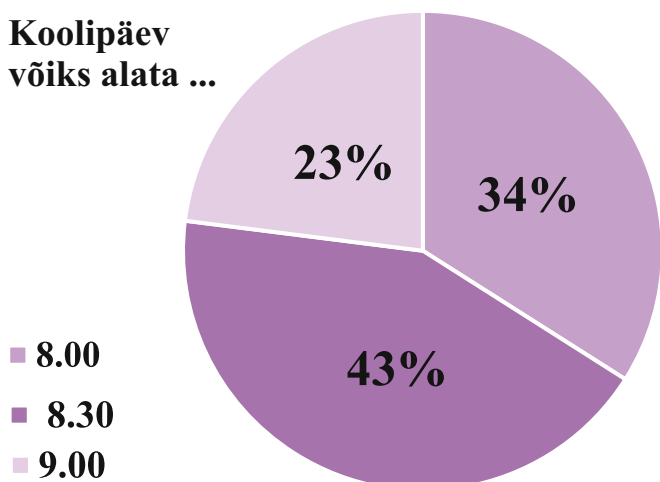
Enamik õpilastest (40 õpilast ehk 40%) arvasid, et koolipäev võiks lükkuda kella 8.30. Õpilased leidsid, et see on hea keskpunkt. Nad põhjendasid arvamust sellega, et kella kaheksaks kooli jõudmiseks peab liiga vara ärkama. Laps on sellisel kellaajal väsinud ja ei suuda tunnis korralikult kaasa mõelda. Õpilased arvasid ka, et kell üheksa oleks liiga hiline tundide algusaeg – huviringid ja trennid jääksid väga õhtusse ning seetõttu ei jõuaks heal ajal magama minna. Vastajad põhjendasid, et pool üheksa oleks just parim aeg, sest nii saaks kauem magada, hommikul oleks rohkem aega kooliks valmis sättida ja ka koolipäeva lõpp jääks sarnasele ajale, nagu hetkel on.

Kakskümmend kolm õpilast (23%) arvasid, et parim koolipäeva algusaeg oleks kell üheksa. Nad põhjendasid, et niimoodi saavad õpilased ennast korralikult välja puhata ja ei ole terve päev väsinud. Toodi ka välja, et kaugemalt tulijatel on parem bussiga kooli tulla kella üheksaks kui poole üheksaks. Õpilased lisasid, et kell üheksa on lapse aju aktiivsem. Näiteks kui esimesel tunnil oleks mõni töö, siis oleks aju rohkem ärkvel ja õpilasel oleks kergem saavutada häid õpitulemusi.

Sain õpilastelt palju erinevaid vastuseid ning kõik vastajad suutsid kenasti oma arvamust põhjendada. Kindel on see, et igal koolipäeva alguse kellaajal on oma head ja halvad küljed, mis teeb õige tundide kellaaja valiku keeruliseks, kuid samas huvitavaks. Olen kindel, et suur osa õpilastest ootavad huviga, millise kellaaja kasuks otsustab just meie kool.

Mirjam Kalmus

Koolipäev
võiks alata ...

8. klassid lõpetasid Järvamaa kutsehariduskeskuse

**Nii nagu eelmisel aastal käisid ka selle aasta kaheksandikud
Järvamaa Kutsehariduskeskuses eelkutseõppes.**

Seoses eelkutseõppega on õpilastel vaja läbida viis eriala: autodundus, ehitus, maaelu, digi/elekter ja teenindus/toitlustus. Teeme väikese kokkuvõtte, kuidas meie kaheksandikel seni läinud on.

Küsisime õpilastelt, kuidas neil eelkutseõppes läks ning 92% õpilastest vastas, et hästi või isegi väga hästi. Ülejäänud 8% vastasid, et neil läks normaalselt. Järgmiseks uurisime õpilastelt, mis on seni olnud nende lemmikeriala. Vastusteks saime, et 29% õpilastest valisid oma lemmikuks ehituse, 27% teeninduse/toitlustuse, 26% autodunduse, 8% digi/elektri ja 6% maaelu. 4% õpilastest jäid erapooletuks.

Kõige populaarsemaks erialaks osutus ehitus ning levinumad põhjused selleks olid järgmised: tore, naljakas, põnev, palju praktilist tööd, mille tõttu, ei hakanud kordagi igav ning sõbralikud ja toredad õpetajad.

Veel uurisime, mis õpilastele seal veedetud aja jooksul meeldinud ei ole. 23% vastanuist vastas, et vahepeal oli natuke igav.

Viimaseks uurisime, millised uued teadmised, mida sa enne ei teadnud, nüüdsest kasutusele võtad. Vastuseid oli väga erinevaid. Toon välja mõned, mis kõlasid mitu korda. Osatakse paremini värvida ning arvutis asju programmeerida, õpiti loomade ja autode kohta palju uusi ja huvitavaid teadmisi, mis tulevad kindlasti tulevikus kasuks. Veel olid paljude vastuseks, et nad õppisid, kuidas teenindada inimesi ning katta lauda. Kuid oli ka neid, kellele pole eelkutseõpe uusi teadmisi andnud. Neid oli ligikaudu 27%. Usun, et tegelikult on eelkutseõpe kõigile kuidagi kasulik ning annab kõigile kasvõi ühe uue teadmise.

Miia-Mai Kirss

SUVINE SÕNARÄGASTIK

ÄIKE
JÄÄTIS
LÕKE
MESILASED
PÄIKE
SOE

UJUMINE
VIHM
GRILLIMINE
LAAGRID
MAASIKAD
ÕUNAPUU

PUHKUS
SUVI
VAARIKAD
JAANIPÄEV
LIBLIKAD
MERI

PÄEVITAMINE
RAND
TORM
VAHEAEG

F V F M D V Õ Z Z T G T R J J
E L A R U U Z Q Y L R H B F V
K N K H N J V E Ä P I N A A J
I D I A E R P U L Q L E W M I
Ä L P M Q A J L I B L I K A D
P U A S A U E V L M I M T A S
U E B A M T A G C O M E V S I
V U O I G A I S U V I R D I T
A W N S R R U V V W N I N K Ä
Y E V I E K I Q E I E C A A Ä
N A K K H V Q D W Ä H A R D J
E A I U T O R M H D P M K J I
D Ä P D E S A L I S E M M Z D
A E K Õ L P T H K X F Q I C C
F G K H M T Z G L S V P F H X

Littera 25 toimetus:

Andra Miia Vaher, Mirjam Kalmus, Mia-Mai Kirss, Rasmus Raudsepp, Enrico Anton,
Emili Kõonurm, Steven Reinas, Sigrid Peterson ja Henri Ruumet